

BORZIJANI PLEŠEJO OKOLI ZLATEGA TELETA.

CENE DELNICOAM GREDO KVIŠKO.

Končno bo pa le nekdo plačal ceno.

New York, N. Y. — Borzni metarji, menjalci denarja in spekulanti so kar ponoreli po končnih volitvah. Industrija še dremuje in nikjer ni opaziti znakov, da hitro oživi, cene delnicam na borzi pa plezajo kviško, kakor da prejema industrija naročila v takni meri, da jih izvršiti ne more.

Zdi se, da znajo metarji izrabiti volitve po svoje in tako dobiti, da so saj zanje prišli dobri časi, ker je bil Coolidge izvoljen predsednikom.

Borza je imela pet dobrih trgov dni po izvolitvi Coolidgea. Zemeljske in industrijske delnice so bile vržene na trg in pokupljene po visokih cenah.

Kapitalistično časopisje vriska veselja in meni, da še ni bilo take dobrih kupčij letos na borzi. Ako se pri kupčijah na borzi pojavi reakcija, tedaj so takoj na mestu trditve, ki to reakcijo izbršajo in poženejo zopet cene navzgor.

Kdo ve, kaj se skriva za temi borznimi manevri, pravijo predvideti, ki morejo verjeti, da je že napočila zlata doba za one, ki radi plešejo okoli zlatega teleta. Govorice se slika, da bo ta ali ona industrija kmalu zaposlila več delavcev, ampak to so samo dozdaj govorice, in zato je treba počakati, da postanejo mero in kri.

Majhna znamenja se opaziti v železniški industriji, da je nekaj več naročil. To je pa tudi vse.

Za metarje so to dobri časi, kajti oni imajo od vsake borzne kupčije dobiček.

"Smrtni žarki" so na prodaj.

Ameriški odkritelj "umetne strele" je ponudil stvar Coolidgeu za \$250.000.

Washington, D. C. — Edwin R. Scott iz San Franciscia je v sredo naznanil, da je obiskal predsednika Coolidgea glede svojega odkritja "smrtnih žarkov". Odkritelj je ponudil predsedniku, oziroma vladi za \$250.000. Glede "žarkov" je povedal le toliko, da so podobni umetni strelci, katero je proizvedel pokojni električni inženir Steinmetz, ter da lahko ubijejo vsakega v krogu poldruge milje. Da li je Coolidge sprejel ponudbo, Scott ne pove.

VELEPOROTA PREISKUJE ZAŠTRUPLJENJE DELAVCEV.

Elizabeth, N. J. — Veleporota je prejela instrukcije, da preišče vzroke, ki so povzročili smrt pet delavcev, zaposlenih v delavnici na tetra-til Standard Oil kompaniji v Baywayju. Višji sodnik Kalisch je naročil veleporoti, da naj dožene, ali je smrt povzročila kompanijska nemarnost ali so jo zakrivali uslužbeni, ker se ni poslužili opreme za osebno varstvo, ki ga je dala kompanija. Sodnik Kalisch je rekel, ako kompanija ni podučila delavcev o nevarnostih, ki jih ogrožajo, tedaj je zanemarila svoje dolžnosti.

Trideset delavcev je še bolnih na posledičah zastrupljenja s tetra-tilom, ki so obdelovali z njim gazolin, da razvije več sile.

Ebert in Marx zamenjata mesti?

Berlin, 13. nov. — V berlinskih političnih krogih se govori, da rezultat volitev v Nemčiji bo najbrž tak da sedanji nemški predsednik Ebert nasledi dr. Viljema Marxa, sedanjega kancelarja, do časa, ko Marx prihodnji predsednik nemške republike. Napoved se nova konflikt socialistov, kristiancev, demokratov in bavarščan "folkovev".

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Borzijski grablivo milijone dolarjev; ples na borzi.

Zadružniki zaključili zborovanje.

Nazadnjaški spodni predstnik Nicaragge išče pomoči v Ameriki.

Ameriški učenjak poskusi s procesom pretvorbe živega srebra v zlato.

Novi "smrtni žarki" odkriti in ponudeni vladi za \$250.000.

Po svetu.

Opozicija v Italiji je bojkotirala parlament.

Avstrijski železničarji sprejeli kompromis.

Angleški časnikar poroča, kako je Clemenceau pozval Lloyda Georgea na dvoboj za časa mirovne konference.

Ena Goldmann je izjavila v Londonu, da so ji emisari ameriške vlade ponudili dovoljenje za vrnitev v Ameriko pod gotovimi pogoji.

Na Kitajskem se pripravljajo velike politične izpremembe.

Streljanje v mehiški zbornici; dva poslanca ranjena.

Lloyd George je bil pozvan na dvoboj.

Pozval ga je "tiger" Clemenceau za časa mirovne konference v Parizu. Kaj je Clemenceau mislil o Wilsonu, je prišlo zdaj na dan.

London, 13. nov. — Georges Clemenceau, bivši francoski premijer, je bil pozval Davida Lloyda Georgea na dvoboj pred malo več kot petimi leti, ko sta s Wilsonom vred kovala versalsko mirovno pogodbo s Nemčijo.

To in še razne druge zanimivosti so prišle na dan v knjigi, ki je izšla včeraj v Londonu. Knjiga se imenuje "Through Thirty Years" (Trideset let) in spisal jo je Wickham Steed, bivši urednik lista "London Times". Steed je opisal vse dogodke, s katerimi je bil v dotiki v zadnjih treh desetletjih.

"Clemenceau je odprto obdolžil Lloyda Georgea, da laže v gotovih svojih poročilih," piše Steed. "Lloyd George je prijel Clemenceauja za vratnik in zahteval, naj prekliče. Nato je skočil Woodrow Wilson med njiju in preprečil, da se nista stopa. Clemenceau je potem dejal Georgu, da mu da zadostneje s pištoli ali s meči, kar si izbere, kakor hitro bo George toliko časa v Franciji, da ne bo več tujec."

Na drugem mestu v knjigi piše Steed, da je govoril s Clemenceaujem in mu suggestiral, naj odločno vpraša predsednika Wilsona, kaj pravzaprav misli doseči na mirovni konferenci. Clemenceau je rekel: "Vprašati Wilsona! Kako naj govorim s človekom, ki misli, da če dvatiso let, ni bilo moča na svetu, ki bi vedel toliko o miru kakor ve on? Wilson si domišlja, da je drugi Mesija; on verjame, da je bil poslan sem, da poddeli mir svetu in da so njegove ideje edine, o katerih je vredno govoriti, vse drugo je za nič. Stori sem vse, da ga zadovoljim. Sprejel sem ga v vznožju stolpišča, kakor da je angleški kralj, a on še vedno goni svojo trmo."

"Tiger" je dodal, da je vsako razgovorjanje s Wilsonom brez koristi, kajti do sporazumjenja ne prideta nikdar.

Eksplozija v tovarni raket.

Haag, 13. nov. — Kabelogram iz Batavije, Java, sporoča, da je ondotna tovarna za rakete zletela v zrak. Mnogo delavcev je bilo ubitih.

Napadalec japonskega regenta obsojen na smrt.

Tokijo, 13. nov. — Daisuki Namba, ki je pred nekaj meseci poskušal ubiti japonskega princa regenta, je bil včeraj obsojen na smrt. Namba je sprejel obsodbo s vtikom: "Banja komunizma, banja ruski sovjet." V sodniški dvorani je bila velika panika.

NAZADNJAK HOČE POMOČI PRI STRIC SAMU.

JEZI SE ZARADI PORAZA PRI VOLITVAH.

Državni tajnik noče komentirati pritožbe.

Washington, D. C. — Emiliano Chamorro, bivši diktator in poraženi predsedniški kandidat v Nikaragvi, je apeliral na washingtonsko vlado in konservativno časopisje v Združenih državah, da se prepreči vstoličenje izvoljenega predsednika Salazarja, ki se bo vrnilo v mesecu januarju prihodnjega leta. Chamorro trdi, da je bil predsednik Martinez naklenjen progresivnemu kandidatu in je teroriziral konservativne volilce, od katerih jih je aretiraj 33 na predvečer volitev. Dalje obtožuje, da je odklonil zaradi tega ameriško stražo pri oddajanju glasov, ker ni bil naklonjen poštenemu volilnemu izidu.

Državni tajnik Hughes noče komentirati Chamorrove pritožbe, ki je bila objavljena kot brzojavka, katera je našla Martinezovi cenzuri. Ampak tajnik Hughes tudi odklanja izreči, da se izvede njegova obljuba, katero je podal v mesecu oktobru 1923, po kateri se umaknejo iz Nikaragve ameriški pomorščaki v mesecu januarju 1925. Obljuba, ki je bila v pismu od ameriškega poslanika nikaragvaškemu ministru za zunanja dela, se je glasila: "Moja vlada me je instruirala, da obvestim Vašo ekselencijo, da po vstoličenju vlade v mesecu januarju 1925, ki je posledica volitev v mesecu oktobru 1924, ne bo treba obdržati straže za legacijo in ameriški pomorščaki se bodo takrat umaknili."

Progresivci so od meseca oktobra 1923 vodili tako izborno propagando, da so porazili Chamorrovo stranko, ki je zavzemala stališče, da severoameriški bankirji kontrolirajo davčna dohodke in druge suverene funkcije v republiki. Hughes ne pravi, da ne bo izpolnil svoje obljube. On le namiguje, da je tam še konfuzija in da se je treba o stvari razgovoriti.

Canuto Vargas, tajnik Panameriške delavske federacije, se je ravnokar vrnil iz Nikaragve, in je našel ob svojem prihodu v republiko vesti v ondotnem lokalnem časopisju, ki so pripovedovale, da se so dva večera preje vozili pijani ameriški pomorščaki na tovrstnem avtomobilu in kričali: "Viva Chamorro!"

Federalizirani tisk je bil informiran, da je 33 privržencev Chamorro bilo aretiranih, ker so prelomili obstoječe postave. Bili so aristokratje in so prihajali oboroženi na politične shode, kar je po postavi prepovedano. Martinez je mobiliziral 3.000 stražnikov, ki so imeli nalogo preprečiti izgrede privržencev Chamorra, katere so mislili vprijeti na voliščih. Zbralo se je okoli 200 agitatorjev, ki so agitirali za Chamorro, in zahtevali so po pet in dvajset centov, katere jim je obljubil za vsaki dan agitacije. Ti agitatorji naj bi tvorili jedro čete, katera bi se rekrutirala, da povzroči revolto, ako izpadejo volitve proti njemu. Martinez je ustavil to gibanje s obveščanjem Chamorra, da se naj smatra za jetnika v Mangvi.

Na konvenciji Panameriške delavske federacije, ki se bo vrnila v glavnem mestu Mehike, se bo prav zanesljivo razpravljalo, da ima Nikaragva sama pravico odločati o svoji usodi. Mogoče bo protest proti državnemu departamentu že sprejet na konvenciji Ameriške delavske federacije v El Pasu.

MILJONE IMA RAD.

Ampak plačevanje davkov mu je soparna reč.

Cleveland, O. — Charles J. Castle, milijonar in zemljiški veleposelstnik, je obtožen od zvezne veleporote, da se je skušal otegniti plačevanju davkov za približno pol milijona dolarjev.

Streljanje v mehiški zbornici.

Luis Morones, delavski vodja, ranjen; oddan je bilo čes 200 strelcev.

Mexico City, 13. nov. — Luis Morones, tajnik Mehške delavske zveze in eden najbolj znanih delavskih voditeljev v Mehiki, je bil včeraj ranjen v bitki med pristajši predsednika Callesa in reakcionarji, ki je divjala v mehiški zbornici. Ko je viharna debata priklopila do viška, so začeli pokati strelci s galerije in poslanskih sedežev. Več ko dvesto strelcev je bilo oddanih.

Moronesa je zadela krogla v kolodec. Drugi poslanec, Leoncio Guerrero, je dobil dve krogli v prsi. General Jose Maria Sanchez, agrarni voditelj in bivši guvernir v Puebli, ki je predsedoval seji, je ušel neranjen.

Radikalne izpremembe na Kitajskem.

Predsednik republike bo morda odpravljen in Kitajski dobi komisarje po ruskem zgledu.

Tientsin, 13. nov. — Na konferenci zmagovitih voditeljev, ki je še v teku v Tientsinu, se izvrše velike izpremembe v formi kitajske vlade. Stara ustava se popolnoma zavrne in sprejme nova. Predsednik republike bo najbrž odpravljen in vlado prevzame svet komisarjev kakor v sovjetski Rusiji. Voditelji nameravajo tudi premestiti sedež vlade iz Pekinga v drugo mesto.

Vai stari tučuni (vojaški guvernirji) v provincah Cihli, Šantung in Honan so bili včeraj odstavljani in imenovani so novi, ki se pristajši novega režima.

Pašičev kabinet.

Washington, D. C. — (Poročilo urad. jugoslov. inform. biroja.) — Novo vlado kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je sestavil Nikola Pašić. Vlada je položila prisego 6. novembra. Člani vlade so sledeči:

Nikola Pašić, predsednik; Marko Trifković, podpredsednik, ki izvršuje dolžnosti predsednika; Marko Djuričić, konstituent; Svetozar Pribičević, prosveta; Andro Stanić, promet; Momčilo Ninčić, zunanje zadeve; Slavko Miletić, narodno zdravje in socialna politika; Nikola Uzunović, stavbinstvo; Krsto Miletić, poljedelstvo in agrarna reforma; Pera Vukičević, pošta in telegraf; Miša Trifunović, vera; Grizogono, trgovina in industrije; Željko, kuma in rude; Stojadinović, finance; Edo Lukinić, justica; Božo Maksimović, notranje zadeve; general Dušan Trifunović, vojni minister.

KONGRES RDEČE STROKOVNE INTERNACIONALE.

Šesti kongres odprt v Moskvi. Tisoč delegatov prisotnih.

Moskva, 13. nov. — Šesti kongres rdečih strokovne internacionale je bil odprt včeraj. Okrog tisoč delegatov, ki zastopajo sedem milijonov delavcev v vseh delelah, je navzočih. Angleška delegacija je bila burno pozdravljena.

Kalinin in Zinovjev sta pozdravila delegata. Zinovjev je med drugim rekel: "Niti ena buržoazna vlada ni danes trdna. Črna reakcija je spet na pohodu."

VESELA JEČA.

Boston, Mass. — Sanford Bates, državni komisar za poboljševanje, obtožuje v svojem poročilu, da je pijančevanje med jetniškimi pazniki in jetniki v ječi na Deer Islandu vsakdanja reč.

VRAME.

Chicago in okolice: V soboto del ali aneg in mrdo. Severni vetrovi. Sneg izide ob 6:38, zalde ob 4:31.

Opozicija v Italiji bojkotirala zbornico.

Samo fašisti zborujejo v italijanskem parlamentu. En sam komunist je bil poslan na sejo, da ožigosa vlado. To je storil, ko so fašisti začeli s hinavskimi žalnimi ceremonijami za umorjenim poslancem Matteottijem. Mussolini se bo morda moral dvobojevati.

Rim, 13. nov. — Italijanski parlament je bil včeraj otvoren, toda s samimi fašisti. Vseh 185 poslancev opozicije je bojkotiralo zbornico. Ker so prazne klopi na levi izgledale žalostno za zbornico, so fašisti zasedli okrog 50 sedežev na levi.

Opozicija (socialisti, populari, socialisti-maksimalisti, republikanci itd.) je izjavila, da ne gre v parlament toliko časa, dokler Mussolini ne poda ostavke.

Komunisti so poslali enega poslanca, Repossija, da se vdeleži seje toliko časa, da ožigosa vlado. Prilika je prišla takoj po otvoritvi parlamenta, ko je predsednik zbornice naznanil, da sta bila umorjena socialistični poslanca Matteotti in fašistovski poslanec Casalini. Poslanec naj vstanejo v znak žalovanja. Tedaj je prvi vstal komunist Repossi in dejal, da fašisti, ki so umorili Matteottija, so največji hinavci, če zdaj izkazujejo žalovanje za svojo žrtvo.

To je povzročilo vihar. Mussolini je postal rdeč ko rak, fašisti so pa obsuli Repossija s psovkami. Repossi je zapustil zbornico. Giolitti se je tudi odstranil med ceremonijami žalovanja za mrtvimi. Nato je bila prva seja zaključena.

Fašisti disidenti so molčali na prvi seji, toda kriza ne prikaže. Na zbornici pade svojo izjavo.

Mussolini se bo moral navsezadnje še dvobojevati s generalom Garibaldiem. Ko je Garibaldi zadnji teden pozval Mussolinija na dvoboj, se je general Balbo, vrhovni poveljnik fašistovske milice ponudil, da on nadomesti Mussolinija. Garibaldi ni s tem zadovoljen. Ako noče Mussolini ostati strahopetec, bo moral nekaj storiti.

MILJONARJEV DIŠE DELAVCI PO ENOJU.

Ampak dobiček od njih dela nima duha.

New York, N. Y. — Advokatje Rockefellerjev, Pierpont Morgan in drugih kapitalistov v New Yorku, so argumentirali v mestni hiši pred vaškim načelnikom Julius Millerjem proti razkrinjenju tovarniškega distrikta v pokrajini okrog Parkove avenije. Multimilijonarji, ki so odsotni in ne prebivajo v svojih palačah iz rdečega in sivga kamna na Peti in Parkovi aveniji, nočejo, da tovarnarji za obleko in kožuhovino premeste svoje delavnice v ta okraj, ker bi s delavci prišli tudi delavci. Gospodje pravijo, da bi privatni detektivji, ki so zdaj pri njih zaposleni, ne mogli uganjati delavskih množic, ki bi hodile po stranskih hodnikih. Tovorni avtomobili bi delali sitnosti in ovirali avtomobile milijonarjev.

Čudno, da se milijonarji ne branijo milijonov, ki prihajajo od nadov dela delovnega ljudstva, ako so jim delavci tako zopni ljudje, da jih ne morejo trpeti v svoji bližini.

ZELO ČEDNA ŽENA?

Miami, Fla. — Zena Hugo Huber, lekarnarja, je priznala v šerifovi pisarni, da je najela maskirano gango, da je bila njenega soproga.

Zena je dodala svoji izpovedi, da je mislila, da ga bo ganga samo pognala iz mesta in da ga ne bo bčala. Navedla je tudi imena oseb, ki so pretepele njenega soproga.

Nato je napravila samomorilni poizkus. Ko je je šerif vprašal, zakaj je to storila, ni imela odgovora. Vse, kar je spravila iz sebe, je bilo, da si je želela zakonsko ločitev, ker se je čutila nevarno v zakonskem stanu.

V čigavi službi je zdaj Ema Goldmann?

Stara anarhistka je rekla v Londonu, da so ji ameriške oblasti ponudile povratek v Ameriko pod gotovimi pogoji.

London, 13. nov. — Ema Goldmann, znana stara anarhistka, ki je bila l. 1919, deportirana iz Združenih držav, je sinoči javno apelirala na Anglijo, naj ji da politično zavetje kakor ga je dala Mazziniju, Marksu in Kropotkinu. Goldmann je govorila na banketu, katerega so ji priredili njeni prijatelji v Londonu; 300 gostov je bilo navzočih. Polkovnik Josiah Wedgwood, član bivšega laboritskega kabineta, je bil predsednik omikja. Med govorniki, ki so pozdravili Ema, je bil tudi znani pacifist Bertrand Russell, ki je imenoval Goldmanno "največjo prijateljico svobode na svetu"; dalje je govorila pisateljica Rebecca West, ki je rekla, da je Ema "pogumna žena, ker je spoznala dol, ko je videla, kaj je v Rusiji".

H. G. Wells, George B. Shaw, Zangwill in drugi znameniti angleški avtorji so bili tudi povabljeni na banket pa niso prišli.

Ema je v svojem govoru rekla, da se ustavi v Angliji in da pravi vaiko priliko, da "odpre odli angleškim boljševikom". Večji del svojega govora je posvetila Rusiji. Rekla je, da je ruski boljševizem "bolj tiranski kot je bil kdaj carizem in mora biti uničen od delavcev vsega sveta".

Ema je tudi rekla, da je prejela kablagram od naselniškega komisarja v Washingtonu, ki ji sporoča, da se ne bo smela nikdar več vrniti v Ameriko.

"Jaz nisem prosila dovoljenja za povratek," je dejala, "šeprav so prišli k meni emisari ameriške vlade in me vprašali, če bi se hotela vrniti pod gotovimi pogoji. Rekla sem, da ne sprejemam nobenih pogojev. Oni še ne poznajo Eme Goldmannove. Jaz imam svoje lastne pogoje in nobenih drugih."

"BOS" JE SKUPIL, KAR JE ISKAL.

Njegova predrnost je povzročila njegovo aretacijo.

Oakland, Cal. — Harry Davis, strojevodja na zapadni pacifični železnici, je kandidiral v državni senat v Kaliforniji. Njegov nasprotni kandidat je bil Coolidgev podpornik T. E. Coyle, superintendent železnice, ki je pa pisal Davisu: "Z odrom na Vašo kandidacijo za državnega senatorja v 3. distriktu ste obveščeni, da Vaša kandidatura ni v soglasju s pravili kompanije in zato je za Vas nastala potreba, da zapustite službo kompanije."

Davis je na to nesramno pismo odgovoril s tiralicno, katero je zaprisegel proti superintendentu železnice. Postava prepoveduje umešavanja v politično delo uslužbencev. Nekaj drugih "bosov" v tem distriktu je grozilo svojim delavcem, da jih odpuste iz službe, ker so bili delovni za La Folletta. Od kar je Davis zaprisegel tiralicno proti Coylu, so se vročekrvni "bos" precej ohladili. Tiralicna je bila zanje pač dobra prana kopel.

Angleška vlada preliče zadevo Zinovjevega pisma.

London, 13. nov. — Baldwinova torijska vlada je imela včeraj prvo sejo. Poroča se, da je vlada imenovala posebni komitej, ki preliče zadevo Zinovjevega pisma. Sklenjeno je bilo tudi, da nova vlada trdo nastopi proti komunističnemu gibanju v Angliji.

PROSVETA
GLASLO SLOVENSKE NARODNE POMOČNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE POMOČNE JEDNOTE
Cena oglasa po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.63 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.
Naslov na vso, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2687-88 So. LaSalle Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.
"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglepju n. pr. (Oct. 31-24) poleg vašega imena na naslova pomeni da vam je v tem dnevnem poteklo naročnina. Ponovite je pravčasno, da se vam ne sčeti list.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Warren, Ohio. — (Poročilo z druge konference seje J. S. Z. v Ohiju.) — Dne 2. novembra se je vršila druga konferenčna seja klubov in društev izobraževalne akcije J. S. Z. v Clevelandu. Sejo je otvoril konferenčni tajnik ob 10:15 ter dal nekoliko pojasnila, zakaj se bori zavedno delavstvo. Otvoril je nominacijo za predsednika in izvoljen je bil sodrug Mak, za zapisničarja sodrug Jauk, oboje iz Clevelanda. Zastopani so bili klubi iz Clevelanda, Barbertona in Girarda. Klub iz Glencoe je poslal poročilo ter željo za uspehe in da bi našli pot, kako pojačati socialistično časopisje, literaturo, kar je bilo vzeto na znanje. Kluba iz Warrena ni zastopal nihče, tajnik tamkajšnjega kluba ni imel za enkrat kaj poročati, ker se člani kluba ne brigajo za socialno delo.

Tajnik je čital zapisnik prejšnje konferenčne seje. Predsednik je po prečitani vprašal, če ima kdo kaj proti zapisniku, nakar je bil sprejet kot čitan.

Tajnikovo poročilo o finančnem stanju je bilo vzeto na znanje. Poročal je, da je razposlal 28 društvom vabilna pisma, katere je tudi klical po številkah. Od Jugoslovanske svobodnomiselnice navede ni bil nihče navzoč, od S. S. P. Z. tudi nobeno društvo, od S. N. P. J. so bili tišje bratje, od št. 5 Bogataj, od št. 178 Bredar, od št. 477 pa Bavčar. Kakor so navzoči dali na znanje, so društveni tajniki povabila zadržali, da jih niso prečitali na sejah. To je znamenje, da očitno niso za socialni preobrat, pač pa mnogi še polni stare vzgoje po duhovščini iz starega kraja.

Tajnik je dalje prečital željo sodruga Naceta Ziembergerja iz Glencoe od konference sledeče: Želim veliko uspeha in da bi se našla pot, kako razširiti naš list Proletarec in drugo socialistično štivo ter literaturo, pomnožiti klube in J. S. Z. Iskreni pozdrav za socializem! — Nace Ziemberger, Glencoe, O.

Nadzorni odbor se je strinjal s tajnikovim poročilom in vzel na znanje.

Zastopniki klubov so poročali, da so delali po svojih močeh v volilni kampanji. Raznica je pa da so delali le nekateri, drugače bi bilo več uspeha. Reči moramo, da so barbertonski sodrugi delali še najbolj živahno, kar je bilo videti iz poročila. Tamkajšnji klub J. S. Z. deluje med društvom podpornih organizacij, kjer so skupne prireditelji agitacije za pojačanje volilne kampanje in socialistične stranke. Preostanek so poslali za pomoč v volilni agitaciji. Če bi bili vsi klubi tako aktivni, bi bilo kaj drugega za delavstvo, stranka bi se povečala. Barbertonskim sodrugom gre priznanje, da so iz arca za socializem.

Sodrug Terčelj iz Penne je podal pozdrave konferenčni seji. Poslali so ga pennsylvanski sodrugi. Podal je poročilo, kako so ukrenili na zadnji konferenčni seji v Pennsylvaniji. Zastopniki ohijske konference so priznali tako delo in ukrenili, da hočejo tudi oni tako delati, ko je umestno. Izrekli so zahvalo pennsylvanskim sodrugom. Bili so zadovoljni, da so sodrugi iz Penne poslali svojega zastopnika na našo konferenco. Pri razpravljanju za razširjenje socialističnega tiska in štiva, je zopet sodrug Terčelj iz Penne podajal mnenje, kako bi ukrenili. V imenu socializma se iskreno zahvalimo pennsylvanskim sodrugom za ta korak.

Točke 12, 13 in 14 so bile prepuščene konferenčnim odborom, ki imajo sedaj polno dela in so člani naprošeni, da sodelujejo. Kadar konferenčni tajnik uravnava vse, se prične aktivno delo. Na društvene seje se bodo pokljajali zastopniki, ki bodo tolaščili članom. In kakor se bodo izrekli člani na sejah, tako bodo zastopniki poročali na konferenčnih sejah.

Sodrugi, hočemo se politično združiti. Potrebno je, da se združimo v eno politično silo in moč. Odvisno pa je le od bratov in sester kakor drugih sodelavcev, zavednih delavcev.

V bodoči odbor so izvoljeni: za tajnika sodrug Kotar, organizator sodrug Krebelj, za nadzornike sodrugi Jankovič iz Barbertona, Jerina in Ludvik iz Clevelanda. To je odbor za bodočega pol leta. Določitev kraja prihodnje konference je Lorain in Colliwood. Sodrugi so zahtevali, če mogoče, da v Lorainu, kdaj pa odloči konferenčni odbor, ki ima

polno moč z zadnje konferenčne seje v Clevelandu.

Za razpravo o izobraževalni akciji ni bilo časa. Zato je tajnik skrbel, da bodo vsa društva dobila konferenčne zastopnike na društvene seje. Zaključek seje je bil od 12:30 popoldne.

Popoldne je pričel shod ob 2:35. Prvi je nastopil Maks Hays, urednik lista Cleveland Citizen. Govoril je nad pol ure in razlagal o združitvah ter drugih političnih stvareh, kako je potrebno, če se hoče povzpeti delavstvo do boljših razmer.

Priporočal je socialistično politično organizacijo, da se je delavstvo v nji organizira, ako hoče premagati svoje nasprotnike; ako bo delavstvo razdruženo, ne bo imelo uspeha. To je tudi resnica, če se ne združimo, bomo vedno v jarmu meznega suženjstva, pod peto kapitalizma.

Drugi govornik je nastopil sodrug Dem Petrovič. Apeliral je na udeležence, naj se nikar ne dajejo prevariti kapitalističnim agentom, akoravna strašilo, da bodo zaprli tovarne, ako ne bo izvoljen Coolidge. Res je, da jim gre za milijone, a če ne bodo dobili onih 15,22 milijonov dobička, bodo morali oiti zadovoljni s tistim, kar bodo obili; saj smo delavci tudi tako. Petrovič je dober govornik, ki mu je tudi znano, kako bi moglo delavstvo priti do boljših razmer. Izrekam mu hvalo v imenu konferenčnega odbora. Priznamo mu gre kot pionirju v delovanju za dosego delavskih pravic ter dobremu zagovorniku trpečega proletariata.

Na shodu je bilo nabranih za \$47.55 prostovoljnih prispevkov. Izrekam zahvalo vsem darovalcem.

Zbirajo se skupaj ljudske mase in se pogovarjajo o načrtih in delih, kako bi se mogle pospešiti organizirane vrste, da bi dosegli boljše življenjske razmere. Pri tem bi morali pomisliti, da v samih sekotih in strankah ne bo boljših razmer, ako se delavstvo ne bo združilo v eno močno organizacijo. Le kadar bo ena sama delavska stranka tako organizirana, da bo lahke odpravila korupcijo in ujednu med proletariatom, kadar se bo delovno ljudstvo bolj začelo zanimati za dobro življenje, potem bo prišlo šele do moči, da se bo moglo otestiti sedanje mišerie in izkoriščevanja. Pravičnejše se bo moglo gibanje med seboj. Pri vsem tem se je pa treba uiti, drug drugega navajati od izkoriščanja.

Delavci, ki si žele nepravilnih sredstev in opravljajo juževsko delo, so vzrok, da se take razmere. Pravično delo moramo izvrševati vsi proletarci in dajati vzgled drugim ter pokazati, da hočemo pravično vlado, ne izkoriščanja. Zahtevamo za ljudstvo, kar je ljudskega. Človek mora imeti primerno stanovanje, obleko, hrano in več pouka. Zahtevamo javen pouk o omejitvi porodov, za proletarec enake pravice, kot jih imajo sedanji izkoriščevalci do udnobnega življenja, ali kakor jih imenujemo kapitalisti.

Pozdrav vsem, ki se borijo za boljši družajni red. — Jacob Kotar, tajnik konference za Ohio.

Razredi na Angleškem.

(Laurence Todd za Fed. Press.)

Razredna vojna. To je tolmačenje trgovskih političarjev v ameriškem stolnem mestu glede poročil o volitvah na Angleškem.

Sprva so se hoteli radovati radi očitnega trijumfa stranke torijev, in smejali se krepkemu porazu liberalne stranke, ki je skoraj ne bo več v parlamentu. Ampak ne bo študirali poročila o resničnem številu glasov, ki so bili odani za konservativce ter liberalce in laborite, ni bilo v njih več tiste nagajive veselosti. Prišli so uvidevati, da se na Angleškem iztrebja stranka kompromisa v politiki in da se poteguje ostra črta med podporniki kapitalistične družbe in nasprotniki te forme sloveške družbe.

"To bo pomagalo, da bo Coolidge zmagal", so si zagotavljali republikanski voditelji med seboj. In dodali so: "To bo tudi povzročilo drugačno razredno saštenje na tej strani oceana. Mi bomo pritegnili naše konzervativne demokrate, LaFolletteove ter socialistično gibanje pa bo vzelo ostale demokrate. Ena radikalna in nobena srednja stranka ne bo v Ameriki, kakor se je to izvršilo in se dovršuje v Veliki Britaniji."

Republikanski zagovorniki se čutijo absolutno gotove, da se njih torijski element v Ameriki močnejši. Progressivni zagovorniki

ki pa so obratno ravnotako gotovi, da so Združene države progressivne, za delavce in farmarje ter protitorijake. Kakor pri vodstvu republikanske stranke oni vidijo pri izidu volitev na Angleškem neke vrste čiščenje. Ampak oni zanikajo, da je to čiščenje med razredi, oni pravijo, da se Amerika razdeljuje med stranko ljudi, ki so dobre volje in ljudi, ki se ne brigajo za nič niti za osebne pravice brez ozira na ubožstvo in izkoriščanje svojih bližnjih.

Noben točasn političar v Washingtonu ne verjame, da je bilo delavstvo na Angleškem v zadnjih volitvah tepeno; pravijo, da je izgubilo svojo bitko in upajo, da bo izgubilo tudi prihodnjo. Upajo imajo, da se bo nazadnjaška stranka znala izkupati s pomočjo zvišanj in zavijanj, da bo prevzela mase angleškega delavstva.

Delavska stranka v parlamentu bo sedaj napadala Baldwinovo ministertvo v stotine slučajih, kakor pač znajo laboristični člani in imajo skuhanje za notranje delovanje imperialne administracije. Politični boj bo vszbulil angleško javnost in torijska večina bo pobita že v njenih lastnih strankinih vrstah. Prišlo bodo nove volitve.

Tajnik Hughes ne mara niti govoriti o položaju. Komaj se je odahnil od Coolidgeve kampanje in misliti mu tudi dosti da francosko priznanje ruske vlade.

Opustitev Hudčevega otoka.

Poročali smo že svoj čas, da namerava francoska vlada opustiti vse svoje prekomorske kazenske kolonije. Kaznjenci se bodo povrnili na Francoosko in odsede ostane kazni ob boljših razmerah v domačih kaznilnicah. Francoski listi pičejo o tem:

Ministrski predsednik Herriot, ki ga navdajajo razmere v Francoski Guayani, v Cayenneu in St. Laurentu du Maroni s studom, je takoj, ko je prišel na krmilo, zahteval izvršnih poročil o tej stvari. Posledica tega poročila je bila, da je Herriot osebno odločil, da se v bodoče ne smejo več pokljajati obsojenci v prekomorske kazenske kolonije, kjer navadno žalostno poginejo. Najbolj razvpit je Hudčev otok, odkoder se redko kdo povrne. Podnebje na tem otoku aredi morja je silno neudrvo. Med kaznjenci, ki morajo trdo delati in ape v prostorih, v katerih pri nas ne bi ostal niti pes, razmajajo strašne boleznii, ki jih hitro pobirajo. Omi srečni, ki se povrnejo v domovino po prestani kazni, ostanejo vaeeno nesrečni, ne glede na dejstvo, da so znamovani za vedno in da jim je zabranjen vstop v družbo, ker si v svojem pasjem življenju v koloniji nakopilejo boleznii, katerih se ne morejo rešiti nikoli več.

Ministrski predsednik je odredil, da se vsi kaznjenci, ki so bili obsojeni na daljše prišilno delo ali celo na dosmrtno ješo in bili deportirani v eno teh kolonij, prepeljejo v Francijo, onim pa, ki so bili obsojeni na krajšo dobo, naj se ostanek kazni črta, ker so bili itak dovolj kaznovani s tem, da so bili, čeprav le razmeroma malo časa, v oni teh štrahinih kolonij.

Nejansa je še usoda onih, ki imajo ostati po preteku svojega roka v kazenskih kolonijah, v prognanstvu. Gotovo je, da ostanejo sedaj v Guayani le še prostovoljci, katerih je kakih 2500. ki jih ne morejo s silo spraviti v Francijo, ker bi bil ta transport vsakakor zvezan z gotovimi težkočami.

Herriot se namerava sedaj pobrigati za razmere v francoski vojaški kaznilnici v Severni Afriki. Znani stotnik Dreyfus, ki je bil zaradi veleizdaje svoj čas obsojen na degradacijo in ječo, je odlašil svojo kazno do rehabilitacije od leta 1893 do 1899. kot najnižji vojak na Hudčevem otoku, odkoder so ga k ponovni razpravi proti njemu prepeljali v Francijo.

Meteoriti.

Kuličev paradiz.

Rojak iz Pennsylvanije poroča da so bodej zagrozili rudarje pred volitvami, da jim ne bo plačevali niti 25c za voziček na kopanega premoga, če bo L. Follette izvoljen. Mnogi rudarji so se ustrašili in volili Kuliča.

Kulič je izvoljen z veliko večno. Zdaj bo kajpada vse drugač Rudarji dobe dolar od vozička in vsem drugim delavcem poskoži mezde do zvezd. Cene živil, srajčevlje, kap in druge potrebne ropotije pa padejo na najnižji klin. Delavnik se skrči. Delavci dobe dva meseca počitnice poleg da bodo lahko šli v letovišča. Kulič zna za davke revežem in jih naloži bogatinom. Hišni gospodje znižajo rent. In ko se zbudimo na kega jutra, bomo čitali vest, da je mar. Satan umrl, pekel je zaprta in vsi ljudje bodo imeli na besa na tem in onem svetu.

Vse to naredi mr. Kulič. Ya beti! Poročajte nam, kadar se t zgodi.

Pališ-Radič, Radič-Pališ...

V Jugoslaviji enkrat beži Radič, drugič beži Pališ. Kadar pride Radič, beži Pališ in ko pride Pališ, beži Radič. Čudovita dela la! Čudovito je naše ljudstvo! Podobno je pijancu, ki je stal potensko uro in z roko mehanič sledil nihalu mrmrajoč: "G sem, gre tja."

Ali vas boli?

Moji prijatelj (Zele)-n je v kurtarkem lističu opisal na dolgo in široko, kako so socialisti "podjarili" S. N. P. J. Znešel je na kupček koš pravilje, zavijanj in potvorjenj, ki vlečejo le še pri onih ljudeh, kateri rajši nesejo zadnji petak kutarju, namesto da bi kupili čevlje svojim bosopetim otrokom.

Iz cele stvari se razvidi le eno: Kutarji ne morejo pa ne morejo za Boga razumeti, kako je to mogoče, da največja slovenska organizacija v Ameriki eksistira, in le dobro eksistira, brez njih. To jim ne gre pa ne gre v bučo. Zato se histerični. Če bi le enkrat razumeli, bi bili zdravi. That's all.

Lovska sezona v Minnesoti.

Cenjeni K. T. B.! — Dušni pastirji v Minnesoti lovijo srne streljajo pa kozle. Ljudstvo je izgubilo vero v take love. Veta peša! — Lovce, Eleveth, Minn.

Dežela na obroko.

Neki delavski govornik je dejal pred kratkim, da Amerika je dežela škatele in obrokov. Hišo, famo kupiš in plačuješ na obroko. Avtomobil kupiš na obroko; obleko kupiš na obroko; zdravnika in pogrebника plačuješ na obroko. Vse kupiš na obroko, tako da vse življenje dočlan. Rodiš se, živš in umrješ na obroko.

To je zato tako, ker delavci, ki volijo Kuliče, tudi mislijo na obroko.

Zlato iz gnoja!

Nemški učenjak je odkril proces za izdelovanje zlata iz živih srebra. Ameriški učenjak pravi, da izboljša ta proces.

To je dobro, ampak posebna modrost ni. Pogledjte starega Roekefellerja! Noben učenjak ne — pa dela zlato iz sursdljivega olja! Gary dela zlato iz jekla.

Vsak učen vrab lahko dela zlato iz živih srebra, toda naglejte se, lisjakov, ki delajo zlato iz parkljev in gnoja!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Čitateljem "Prosvete" v Clevelandu, O. — V 266. šte. "Glas Naroda" je Peter Zgaga naslovil satiro na slovenski frančiškanski komisarjat v Chicago, v kateri pripoveduje, da se je v neki tiskarni v Clevelandu, v kateri se tiska glasilo katoliške jednote, tiskal pamflet, ki je prava literarna nesnaga, gnojna jama, atentat na zdravo človeško pamet in na dalost vseh budalosti, s namenom, da se napravi dobiček. Prodaja tega pamfleta je karnjiva, ker iztavlja denar pod napačnimi tvezarji in obenem je tudi kršenje zakona proti kaznivim (confidential game). Ako ima kateri izmed čitateljev ta pamflet, ga vrnite prosimo, da ga nam pošlje in če je mogoče, naj nam tudi naznani, kdo ga je tiskal in prodaja. Treba je, da se spregovorimo resno, da je, da se spregovorimo resno, da sedito o lumpih v "Prosveti", katerim ni nobena reš preumazana, ako le nese dobiček. — Posredujemo

Zadružniki so prepričani z optimizmom.

ZADRUŽNO GIBANJE DOBRO PRENAŠA DEPRESIJO.

Podpiranje skopi zadružne banke se priporoča.

New York, N. Y. — Četrti kongres zadružnikov je zaključil zborovanje po tridnevnem zasедanju. Po zaključku kongresa se je vrnil skupen obed v zadružnem podjetju "Cooperative Cafeteria". Počutila na kongresu se pokazala, da vse vodilne zadruge dobro prenašajo gospodarsko depresijo. Dr. James P. Wargasse in drugi govorci so poudarjali, da se bo v letu 1925 zadružno gibanje nahajalo v boljšem položaju kot leto prej.

Na široko je govoril o zadružnem gibanju A. E. Goss, vrhovni tajnik farmarske organizacije State Grange v državi Washington. Dobro je obdelal vprašanje združništva Esel Bonn, ravnatelj Kooperativne centralne izmenovalnice, ki ima na leto za \$625.000 denarnega prometa med finansijskimi zadružniki na severozapadu. Goss je govoril o poljedelskih zadružnih.

Kako obsežno je zadružno gibanje in kako važno za delavce in farmarje, pove poročilo, ki pravi, da je 333 zadrug, ki so združene v Kooperativni ligi imele do \$13.000.000 prometa v blagu. Teh 333 zadrug ima okrog petdeset tisoč članov. Kongres je se udeležilo 180 zadrug, druge zadruge pa posilale delegatov, da si pripriznajo troške ranje. Vseh zadrug je v Ameriki okrog dva tisoč pet sto. Vsa močnejša konzumna društva so združena v ligi.

Kongres je sklenil, da se imenuje zdravstveni odbor, ki bo deloval v sporazumu s Delavskim zdravstvenim birojem, ki je kooperativna organizacija, katero podpirajo delavske strokovne organizacije. Ta sklep je zelo važna, ker Delavski zdravstveni biro vodi boj proti tetra-tilu in drugim strupom, ki so zelo škodljivi delavskemu zdravju. Delavski zdravstveni biro so je aktivno udeležil kongresa in sodeloval pri njegovih konstruktivnih ciljih. Med te spadajo zakoni za varstvo delavcev in določbe za varstvo delavcev v pogodbah, katere sklepajo delavske strokovne organizacije s podjetniki.

Kongres je tudi priporočil, da naj delavske organizacije posiljuje skopi zadružne banke. Ena teh združnih bank Commonwealth Mutual Savings Bank of Milwaukee, ki je članica lige, ima 2.100 članov. Zastopniki raznih delavskih bank so bili navzoči kot bratovski delegatje.

Sprejete so bile tudi resolucije, ki priporočajo, da se federalni farmarski posojilni zakon tako spremeni, da postane bolj kooperativni in da dovoli članom kontrolirati svojo lastnino. Dalje, da se razkari poduk o zadružnem gibanju in zadrugah. Nastavi se naj narodni (to je za vse Ameriko) organizator, ki naj pomaga pri organiziranju lignim distriktom. V prihodnjem letu bodo produktivne in konzumne zadruge morale bolj tesne stike s delavskimi strokovnimi organizacijami. Namernost delavskih strokovnih organizacij je bilo na kongresu zastopanih po svojih bratskih delegatih.

PET DELAVCOV MRTVIH.

Trideset pa ranjenih.

Long Island, N. Y. — V tovarni Ligu manufacturing kompanije je pri izdelovanju eteričnih tekočin nastala silna eksplozija, ki je ubila pet delavcev in trideset poškodovanih. Tovarna je v razvalinah in tudi tovarna Liquidmeter kompanija, ki izdeluje vodna ravnila, je močno poškodovana. Holmer I. Sloman, lastnik tovarne za eksplozijo, da je hitro zgorelo trvanje povzročilo eksplozijo. Požarja in požarna straža se strinja s tem pojasnilom.

Zakaj se pa ni preprečilo hipotekarnega zgorjenja? Jasno je, da nastane eksplozija, kadar tvarina hipno zgore v dobro opremljenem prostoru, v katerem se ne morejo nastali plini razširiti hitro na vse strani.

PARKELJONK JE STORIL SVOJO DOLŽNOST.

Zato se več ne potrebuje.

Washington, D. C. (Federated Press). — Prijatelj senatorja Wheelera sodijo, da je naznanilo zveznega sodnika Prayja v Montani, da amatra sebe nekvalificiranim predsedovati obravnavi na podlagi vlozene obtožbe proti senatorju, prvi korak, da Coolidgeva administracija ustavi obravnavo.

Lookwood, tajnik republikanskega narodnega odbora, ki je aranziral obtožbo proti Wheelerju, katere je slonela na govorilacih, da je Wheeler zastopal klifenta, ki je imel opraviti s departментом za notranje zadeve, že ni več od meseca junija v odboru. Harry Daugherty, ki je bil v osadju za tem načrtom, je sunaj politike, v kolikor se tiče administracije. Zda pa še sodnik, ki ga je izbral Daugherty, izjavlja, da ne more voditi obravnave.

Dokler je Wheeler kandidiral proti Dawesu kot podpredsedniški kandidat, je bila obtožnica nekaj vredna za ostrašenje volilcev. Volitve so končane in parkeljčec nima nobene vrednosti.

Wheeler mirno čaka, ako so ta znamenja upravičena, da bo opuščen kazensko zasledovanje proti njemu.

NAJBOLJ NAZADNJAŠKI LISTI PRIPRAVLJAJO NAPAD NA BORAHU.

Washington, D. C. (Federated Press). — Časnikariki poročevalci kapitalističnega časopisa pokladajo veliko važnost na ameriške zunanjo politiko, ker mesto predsednika v senatnem odseku za zunanje zadeve valed smrti senatorja Lodga pripade senatorju Borahu.

Njim je znano, da je Borah brzojavno čestital Ramsay MacDonaldu, ko je delavska stranka lani pozimi sestavila svoj prvi kabinet. Njim je znano, da je Borah za priznanje Rusije in da bo priznanje Rusije priporočal kabinetu in na posvetovanjih republikanske stranke. Oni realizirajo, da še niso na jasnem, ako bo predsednik Coolidge ostal indiferenten napram njegovim argumentom.

Smrt senatorja Lodga je povzročila, da je izročila moč senatnega odbeka v zunanjih zadevah v roke Sloveku, ki je najbolj zmogel, da spremeni taktiko administracije v zunanjih zadevah.

To je vzrok, zakaj najbolj nazadnjaški listi v deželi zdaj študirajo, kako bi ustavili Borahovo akcijo. Pričakovati je v prihodnjih mesecih v listu "Saturday Evening Post" in drugih skrajno nazadnjaških listih protisorjetsko propagando.

Delavske novice.

(Federated Press.)

Volitve med rudarji.

Seattle. — Vsi stari odborniki 10. distrikta U. M. W. A. (država Washington) so bili ponovno izvoljeni s članskim glasovanjem v novembru. Martin Flyzik je še nadalje distriktni predsednik. Flyzik je pristal Lewisa in v zadnji volilni kampanji je agitiral za Coolidgea.

Konvencija I. W. W. zaključena.

Chicago. — Konvencija organizacije I. W. W., ki je trajala mesec dni, je bila zaključena 10. t. m. Delegatje so reševali notranji konflikt, ki je nastal radi spora med gl. odborniki. Konvencija je odstavila vse odbornike in nominirala kandidata za novi odbor. Kandidatje gredo na splošno glasovanje članstva.

Prat konvencijo A. F. of L.

El Paso, Tex. — Letoľnja konvencija Ameriške delavske federacije, ki se odprla 17. novembra v El Pasu, se bo bavila s mnogimi notranjimi spori, med katerimi je spor tesarske unije s ostalimi organizacijami stavbinskih strok najvažji. Ta spor je star že štiri leta in veditelji federacije izjavljajo, da mora biti zdaj rešen, pa magari je tesarska unija s 350.000 člani vrhunska iz federacije. Spor izvira iz takozvane "jurisdikcije", to je delokroga ali področja tesarskega dela v stavbni industriji. Boj se začel kleparji (International union of Sheet metal workers), ki amatrajo, da pločevinski material v oknih spada v njihovo delo, dočim zahtevajo, da se njemu, da vsa dela na oknih spadajo njim.

Pretvarjanje živega srebra v zlato.

Ameriški učenjak bo nadaljeval drugačen proces nemakega odkritelja. Mogoče dobe cenejši način.

New York, N. Y. — "The Scientific American" naznanja, da bo vodil poskus izpreminjanja živega srebra v zlato tekom eksperimentov, katere je aranziral H. H. Sheldon, profesor fizike na newyorški univerzi. Eksperimenti bodo trajali dva do štiri mesece.

E. E. Free, urednik omenjene publikacije, je prepričan, da se poskus obnese. Proces, katerega se loti Sheldon, je drugačen od onega, s pomočjo katerega je nemški profesor Adolph Miethe v Berlinu dobil nekaj drobtin zlata iz živega srebra. Aparat, katerega so pripravili so razne cevi in iz električne parafernalije. Svetilka bo držala okrog pol unče živosrebrnih hlapov. Živo srebro se izpremeni v čisto zlato na ta način, da se s pomočjo električnega toka izlušči iz atoma živega srebra osemdeseti elektron, nakar ostane le 79 elektronov na atom in to je čisto zlato. V pol unči živega srebra je na bilijone atomov, torej bo treba precej "izbijanja", predno se odstranijo vsi dotični elektroni, ki delajo razliko.

Free upa, da bo Sheldonov proces cenejši kot je Miethev. Po Miethevem procesu bi funt narejenega zlata stal dva milijona dolarjev, medtem ko funt zlata ni vreden več ko \$330. Dokler ne odkrijejo cenejšega procesa, ni nevarnosti, da bi naravno zlato izgubilo svojo vrednost. Ako pa dobe cenejši način, kar upa Free, da se zgodi, tedaj bo izdelovanje zlata v laboratorijih pomenilo revolucijo v finančnem in industrijskem svetu. V finančnem zato, ker zlato preneha biti vrednostna mera za denar, v industrijskem pa zato, ker zlato, ko bo poceni, lahko nadomesti baker za izdelovanje telegrafskih in telefonskih žic ter mnogih drugih aparatov in strojev.

DELAVSKE ORGANIZACIJE NA JAPONSKEM SE POJAUJEJO.

Washington, D. C. — Mednarodni delavski urad poroča, da se delavske gibanje na Japonskem dobro razvija. Federacija delavcev v arzenalih šteje več ko 47.000 članov. Splošna delavska zveza na Japonskem je tudi pomnožila svoje članstvo. Stopila je v prijateljsko zvezo s velikimi unijami kot s Splošno federacijo delavcev v vladnih podjetjih, Japonsko mornarsko unijo in Japonsko farmarsko unijo. V prvih petih mesecih leta 1924 je pridobila 40.000 članov.

DRUGI DUHOVEN POVOZIL OTROKA.

Chicago. — Rev. Philip Kendrick, pomočni katoliški župnik fare Holy Rosary na severni strani Chicago, je v sredo povozil na smrt šolarjka Alexandra Boynevica v Waukeganu, ko je dirjal s avtomobilom po ulici. Deček je bil na potu iz šole.

Število žrtev avtomobilov je naraslo na 590 od 1. jan.

TEMPERATURA POD NIČLO V MONTANI.

Bozeman, Mont. — Dne 12. novembra je temperatura padla eno stopinjo pod ničlo v tem kraju.

Avstrijski železničarji sprejeli pogoje.

Dunaj, 13. nov. — Stavka na železnicah, ki je trajala pet dni, je bila končana o polnoči. Železničarji so odobrili pogoje, katere so sprejeli njihovi voditelji v konferenci s predsednikom železnice. Edino frakecija narodnih socialistov ni zadovoljna s kompromisom in izjavlja, da bodo njeni člani nadaljevali štrajk sami.

Ali več, kaj trpi veliko število slovenskih delavcev v Ameriki vied splošnih bolestin, ki so posledice obnavljanja s vlačugami? Ali ne več, zaradi si knjigo "Zaje čalot", katere dobi pri Književni matiči S. N. P. J.

Še ena manja angloškoro jezikovna pridobila zbiranje. Spopadli si to znanje, ako ga so imeli? Naroči si "Slovensko-angloško slovnico", katere je izdala in ima na prodaj Književna matiča S. N. P. J.

Vesti iz Jugoslavije.

Letoľnji tujski promet v Sloveniji. Ko smo pred časom pisali o splošnem uspehu ravnokar zaključene tujske sezone v naši državi, smo morali izpustiti slovenska kopališča in letovišča, ker nismo imeli pri rokah potrebnih statističnih podatkov. Sedaj je pred nami razgrnjena tudi ta bilanca; nepopolna sicer, ker na omenja niti Bohinjskega jezera, niti Kranjske gore, Kamnika, Celja in Krškega od Savi, toda vendar tako, da na podlagi števil, ki so nam na razpolago, lahko sklepamo, kakšno je splošno stanje tujkega prometa v Sloveniji.

Na prvem mestu med našimi letovišči stoji Bled. Letos je imel 3655 domačih gostov in 2757 tujcev iz inozemstva, skupno torej 6412, pri čemer pa enodnevni posetniki niso všteti. V primeri z lanskim obiskom je letoľnji poset bil nekoliko boljši. Na Bled je namreč prišlo 207 gostov več kakor lani. Vendar je slabo vreme povzročilo da trpi Bled v primeri z lanskoro reliko materialno škodo. Gosti so se namreč ustavljali na Bledu le malo časa. K temu so seveda pripomogle tudi visoke cene v letovišču, katerega si pri takih razmerah more privoščiti samo dobro situirano obštnost.

Poleg Bleda je bila izvrstno obiskana Rogaška Slatina. Do 15. septembra je obiskalo to divno kopališče in zdravilišče 5644 gostov. V primeri z lanskoro sezono je imel Rogaška Slatina letos 304 goste več. Sezona še ni zaključena in se bo število tujcev pred njo še lepo pomnožilo. Rogaška Slatina je obiskovalce zadovoljevala v vsakem oziru. Cene so bile solidne, udobnost je nudila potrebne udobnosti. Za prihodnost ima ta kraj pač najlepše izgleda, da se razvije v močno zdravilišče in okrevališče.

V Dobrni pri Celju je bilo letos 1390 gostov. Lani je bilo tujcev za 110 glav manj. Če upoštevamo dejstvo, da je letos del nagajal skoraj celo sezono, moramo reči, da je tudi v Dobrni tujski promet napredoval.

Rimske Toplice je posetilo nekaj nad 900 ljudi. Posebno sredi sezone je bilo kopališče nabito polno. Ljudje, ki so prišli veličnoma iz Hrvaške, so bili v Rimske Toplice na moč zadovoljni. Tudi inozemci so se o kopališču zelo pohvalno izražali. Med gosti je bil znaten odstotek otrok.

Slatina-Radenos je letos posetilo 90 gostov. Med njimi je bilo mnogo Madžarov, ki so se jeli vračati v ta kraj, ki jim je dobro znan iz predvojnih časov. Postreba je bila dobra in tuji so odhajali zadovoljni.

Kopališče Laško je imelo letos 475 posetnikov. Meščani iz Hrvaške in Slavonije so tvorili ogrođje tujkega prometa. Istotako so obiskali Laško gosti iz Srbije in Vojvodine. Inozemcev je bilo 42.

Toplice na Kranjskem so imele letos 549 tujcev in 96 invalidov. Inozemcev je prišlo 27; med njimi so bili celo Američani in Avstranci.

O Bohinju in Bohinjskem jezeru, Kranjski gori in Kamniku nimamo števil. Vendar treba reči, da je bil tudi poset teh krajev dober, od časa do časa celo izvrsten. Kranjska gora je bila proti koncu poletja natrpana. Bohinjsko jezero je tudi letos imelo svojo stalno publiko, med njimi tudi najrazličnejše inozemce. V Kamniku bo treba pokazati več inielativne za tujski promet, sicer bo mesteca zaspalo. Mnogo tujcev je imelo poleti Celje, dobro pa je bilo obiskano tudi Krško ob Savi.

Slovenija je torej s prošlo tujsko sezono lahko popolnoma zadovoljna. Važno pa je za njeno prihodnost, da se pokaže na polju tujkega prometa kolikor mogoče solidno. Držati se mora načela, da je treba gostu za politen plačilo nuditi tudi dostojno postrebo. V prihodnji sezoni bo konkurenca med letovišči in kopališči ostra, zato se velja nanje še sedaj pripraviti s solidnostjo v vsakem oziru.

Brezovanski pohodnik. Franc Trhovšek 26 letni posestnikov sin na Frankolovem je tekem leta 1923-24 večkrat oskrnil neko desetletno in 2 šestletni deklici. Obsojen je bil pred celjskim okrožnim sodiščem na 2 in pol meseca težke ječe.

Umrli so v Ljubljani. — Vinko Mavrc, knjigovodja, 37 let. — Ana Keržič, žena magistralnega ofcijalca, 40 let. — Ivan Janežič, mesarjev sin, 10 mesecev. — Gabriel Vidmar, rejence, 6 tednov.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907. v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2857-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODSEK:

Prosednik Vincent Calabur, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. Y. Box 103, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Navah, gl. blaginjski John Vagrich, urednik glasila John Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenikar, Box 278, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, 8408 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill., John Terrell, Box 22, Strabann, Pa., John Gurick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Navah, predsednik, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosch, Box 896, Moon, Run, Pa., John Grojlich, 14821 Box 896, Cleveland, O.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Saur, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad, Max Mar, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad, Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zalta, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Soutrak, 2817 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitelni odbor:

Prosednik: Frank Alek, 3124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., John Ovan, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Joe Shuk, 6404 Orion Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 8233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZOR: — Korrespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se pošljejo: Prosedniku S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote pošljejo se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVE I Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošljejo na naslov: Blaginjske S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse prišleke glede podpiranja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo Frank Zaltu, predsedniku nadzornega odbora, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Vsi posli za gl. porotni odbor se naj pošljejo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi posli za drugi svet, naznanila, oglasi, naročila in spleh vse kar je v zvezi s glasilom Jednota, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

IZ PRIMORJA.

Orn kruh. — V Italiji je vlada predpisala dva vrsti kruha: drnaga in belega. Prvi se bo imenoval ljudski kruh in bo imel od posebnega komitaja določeno ceno. Beli kruh bo imel pridevek "gospodski". Tega bodo smeli peči in trgovci prodajati, kakor doslej, po poljubni ceni.

Josipina Žnidaršič. V Gorici je umrla Josipina Žnidaršič, soproga prof. Frana Žnidaršiča, bivšega ravnatelja ženskega učiteljskega.

Bakrasti občinski sveto na Vojvodini. Politična oblast je oddala zdravniško mesto za občine Dornberg, Rihemberk, Prvačino in Vojvoko Italijanu Pintagaru, česar domačini niso odobraval. Ker občina Vojvoko ni namo pritrdila temu imenovanju, temveč se mu je upirala, je podprefekt sedaj razpustil občinski svet in odstavil župana Beltrama, ki je bil zakonito izvoljen. Nastavil je gerenta ki bo vojvoko občino nemilo sesal kljub finančni stiski, v kateri se nahaja dežela.

Goriška perota. Dne 19. okt. je pričela pred gorliško poroto obravnava proti 24letnemu Josipu Bučiku iz Banjšice. Buček je obtožen nameravanega umora. 1. oktobra 1922 je namreč v tepežu med fanti zabodel s nočem v trebuh Alojzija Klanjščka, ki je tri dni pozneje na poslednjih zadolžen rane umrl. V Bučikovi razpravi je bilo zaslišanih pred sodiščem 28 prič. Porota je izključila način nameravanega uboja ter dopustila samo prestopok udeležbe na pretepu. Obtožene je bil nato obsojen na tri mesece in 15 dni ječe. Ker je kazen že prešla v preiskovalnem zaporu je bil po obsodbi takoj odpušen domov.

IZ PRIMORJA.

Orn kruh. — V Italiji je vlada predpisala dva vrsti kruha: drnaga in belega. Prvi se bo imenoval ljudski kruh in bo imel od posebnega komitaja določeno ceno. Beli kruh bo imel pridevek "gospodski". Tega bodo smeli peči in trgovci prodajati, kakor doslej, po poljubni ceni.

Josipina Žnidaršič. V Gorici je umrla Josipina Žnidaršič, soproga prof. Frana Žnidaršiča, bivšega ravnatelja ženskega učiteljskega.

Bakrasti občinski sveto na Vojvodini. Politična oblast je oddala zdravniško mesto za občine Dornberg, Rihemberk, Prvačino in Vojvoko Italijanu Pintagaru, česar domačini niso odobraval. Ker občina Vojvoko ni namo pritrdila temu imenovanju, temveč se mu je upirala, je podprefekt sedaj razpustil občinski svet in odstavil župana Beltrama, ki je bil zakonito izvoljen. Nastavil je gerenta ki bo vojvoko občino nemilo sesal kljub finančni stiski, v kateri se nahaja dežela.

Goriška perota. Dne 19. okt. je pričela pred gorliško poroto obravnava proti 24letnemu Josipu Bučiku iz Banjšice. Buček je obtožen nameravanega umora. 1. oktobra 1922 je namreč v tepežu med fanti zabodel s nočem v trebuh Alojzija Klanjščka, ki je tri dni pozneje na poslednjih zadolžen rane umrl. V Bučikovi razpravi je bilo zaslišanih pred sodiščem 28 prič. Porota je izključila način nameravanega uboja ter dopustila samo prestopok udeležbe na pretepu. Obtožene je bil nato obsojen na tri mesece in 15 dni ječe. Ker je kazen že prešla v preiskovalnem zaporu je bil po obsodbi takoj odpušen domov.

KLOBASE

Pitanih prasecev mesa in pravimi dišavami, prekaljene s "Hickory" lesom se prišteva, že od davnih časov izvrstnim priznakom. Prasec, popolnost pravih dišav, skulina in vsa priprava, mi daje zmoglost in priliko ponuditi občinstvu najboljšo vrsto klobase. Namen mojega oglasa ni priporočati, temveč dati priliko ljudem poskusiti dobre klobase. Cena za funt je 35c, poštnina plašana. Pošljite naročila na: Anton L. Pold, P. O. Naylor, Mo. (Adv.)

POSKUSITE TO NA VAŠE LASE 15 DNI

IZKALO NAJ VAM POKAŽE VPR.

VAR! Lasje ne bi smeli izpadati in bi morali imeti postati lepši, če bi imeli lasje s tem sredstvom za en teden ali dva. To sredstvo lasje očisti, izboljša, jih naredi bolj elastične, jih naredi bolj svetle, jih naredi bolj zdrave, jih naredi bolj odporne na prhljaj, jih naredi bolj odporne na padanje, jih naredi bolj odporne na razbarvanje, jih naredi bolj odporne na suhost, jih naredi bolj odporne na vse vrste lasnih bolezni.

PROSTA POSKUSNA PONUDBA: Pošljite nam vaše ime in naslov sedaj brez plačila in prejmete brezplačno poskusno klobaso. VARNOST, 201 N. ROBERT ST. N-1, CHICAGO

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO. PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, suhani vedno je najboljši in najcenejši.

Grocerijam, sladničarjem in v prodajalno železnice damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacijo na:

FRANK OGLAR.
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Božič

se približuje in vank, ki se spominjajo svojih roditeljev, otrok, žene in rojakov, naj se potrudijo podariti jim

DARILO

za veliki praznik.

Jaz pošiljam denar v Jugoslavijo hitro, ter varno in isplavam v

DINARJIN ali v DOLARJIN

Pišite po cenik.

EMIL KISS BANKIR
133—2nd Av., New York, N. Y.
Prodajam "Hikart"?
Na ceno plačam 4% obrestil
Javni notarski urad!

Fr. Geštrin:

Iz arhiva.

Povest.

(Dalje.)

Jelica in Olgin brat je bil vi-
sokozrasel mladenič kodrastih
temnih las in prijetne zunanosti.
Oči njegove bi imenovali človek
lepe, da niso bile premajhne in
da ni časih v njih pogledih zabl-
ščala neka škodoželjna porednost.
Dovrnil je baš gimnazijo in se vr-
nil pred nekaj dnevi domov. Si-
noči se je odpravil z nam vsaj po
imenu že znanim lesniškim lov-
cem Strnadom loviti sove in se vr-
nil ob zori domov. Spat iti se mu
ni zljubilo, zato je zavl in
pohajal ondot.

Skoro se mu je pridružila tudi
Jelica.

Izprehajala sta se po vrtu in
Anton je pripovedoval sestri svo-
ji razne dijaške hudomušnosti,
katere je izvajal s svojimi tova-
riši v stolici ljubljanski.

Stala sta baš pred velikim gr-
mom nareis, ko so se odprle vrste
duri in se je v njih pokazala Ol-
ga.

"Dobro jutro, prelepa gospo-
dična!" vzkliknil je Anton. "Go-
tovo ste se do dobra prespali, saj
ste tičali pod odejo, da je posil-
jalo solnce na vaše drobno sr-
čece."

"Pusti hle, Tonče!" zavrnila
ga je Olga, "govoriti imam s te-
boj važnejših stvari."

Anton je izginil takoj smeli
obraz, ko je ugledal sestro svojo
tako neobičajno resno.

"Kaj ti je, Olga?" vprašal je
sočutno.

In Olga je povedala njemu in
sestri ves sinočni dogodek.

"Zgaga ne sme več k nam! Ali
kako se ga odkrižati, tega ne vem,
zato se obračam do tebe, bratec

dragi, da mi pomoreš," zavrnila
je deklica.

"Z veseljem, sestrica! Bodi
brez skrbi!" tolažil jo je brat.
"Le prepusti ga meni, pokažem
mu, da bo bežal pred našo hi-
šo, kakor pes pred palico. — Ta-
ko grem, da preudarim, kaj bi
bil najboljši pomoček zanj."

Odšel je.
Olga pa se je oklenila Jelice
pod pazduho in obe sta korakali
počasi proti doljenemu koncu vr-
ta, kjer se je v senci gostorastih
smrek akrala hladnica.

Dasi ni pripekelo jutranje soln-
ce, temveč je bilo celo nekako
hladno, sedli sta sestri na klop v
hladnici.

Molčali sta nekaj hipov. — Na-
posled je izpregovorila Olga:

"Jelica, ali si še kdaj ljubila?"

Jelica je osupnilo to nenadeja-
no vprašanje. Molčala je, a hudo
zardela.

"Rdečica te izdaja, ti si ljubi-
la!" hitela je Olga zmagoslavno.
"Morda še zdaj ljubiš, vendar ne
boj se, da hočem predirati razo-
znale v svoje tajnosti! Ti poznaš
ljubezen, to mi je dovolj! Dovolj
mi je, da veš, kako razjeda v lju-
bezni človeku neukročen črv srce,
kako ga muči dan na dan, Čuj,
Jelica! Jaz ljubim, tako strastno
ljubim — in ljubezen mora biti
strastna, sicer ni ljubezen — ka-
kor nisem doslej še nikdar, in vse
moje misli se sučejo o tem, kako
si pokorim v ljubezni njega ...
njega — bodi! povem ti ime —
Kodrana!"

Presenečeno je pogledala Jeli-
ca svojo sestro. "Kodrana lju-
bil ..."

"Ali usoda sama je že podvr-
la moške nam, zato se mi ne bode
mogel upirati. Naj se v oholosti
svoji imenujejo 'močni spol',
naj se hvalijo s svojo neupogib-
nostjo, in istini padajo o naših
pogledih v prav. — In Kodrana,
o katerem doslej nisem mogla o-
paziti, mi je li kaj naklonjen, vi-

tesno ji je bilo pri srcu.

"Kako je milostni!" šepetal
sta njeni ustni. "Prav sesterski
ravna z menoj! Sviri me prej, ha
ha, sicer bi pozabila najinega so-
rodstva! ... Niti poznala ni tega
sorodstva, ako ga more pozabiti
radi malenkosti, radi ..."

Jelica je prestala. Zda se ji
je zadelo, da ljubezen vendar ni
malenkost, da bi ona radi Pavla
ravnila morda prav tako. Da,
proti Olgi gotovo!

Globoko zaničevanje do rodne
sestre ji je vzkliklo v tem hipu v
mladostni duši.

Rumenokljun kos je zletel mimo
nje in sedel v bližnje grmovje
jasno zažvižgal.

Dekle se je vzdrnilo, vstalo in
počasi korakalo proti izhodu.

deči hočem v ljubezni se topečeg
pred seboj! ..."

Olga je govorila naglo in strast-
no, da se ji razplamtela lice. Tiše in mir-
neje je nadaljevala:

"Povedati pa sem ti hotela to
prej, da se ga ti varuj in se ne
zagledaš vanj. Prihranila bi ti ra-
da nekaj bridkih ur, kajti akotu-
di si mi rodna sestra, pozabila bi
jaz našega sorodstva, ko bi delala
ovire moji ljubezni. Prosti pot ho-
čem imeti pred seboj in po pro-
stem, gladkem potu dospeti do
svojega smotra! Ljubezen moja
ne pozna ljubezni!"

Olga je vstala. Oči so ji nena-
radno sevale, tako da se je Je-
lica nehote začela bati.

"Ne boj se, jaz ti ne bodem na
potu!" odgovorila ji je. "Vendar
hladno je tu. Idi na solnce!"

Rešila bi se bila rada svoje se-
stre in nje ostrih pogledov.

"Saj moram v hišo," odgovori-
la je Olga in odšla z vrta.

Jelica pa se je umaknila za
hladnico, kjer so se najgostejše
spletale veje smrek, sedla ondu v
prijetnem smraku na staro, od-
dežja izprano klop ter podprla
glavico ob dlan.

Temo ji je bilo pri srcu.

"Kako je milostni!" šepetal
sta njeni ustni. "Prav sesterski
ravna z menoj! Sviri me prej, ha
ha, sicer bi pozabila najinega so-
rodstva! ... Niti poznala ni tega
sorodstva, ako ga more pozabiti
radi malenkosti, radi ..."

Jelica je prestala. Zda se ji
je zadelo, da ljubezen vendar ni
malenkost, da bi ona radi Pavla
ravnila morda prav tako. Da,
proti Olgi gotovo!

Globoko zaničevanje do rodne
sestre ji je vzkliklo v tem hipu v
mladostni duši.

Rumenokljun kos je zletel mimo
nje in sedel v bližnje grmovje
jasno zažvižgal.

Dekle se je vzdrnilo, vstalo in
počasi korakalo proti izhodu.

Tisti večer sta sedela v prvi so-
bi županove gostilne poleg doma-
čega sina dva pivca, Jože Lisjak
in Jaka Suša. Imela sta okoli tri-
desetih let in imela skoro isti po-
sel. Oba sta bila namreč pisarja
a to malo razliko, da si je eden slu-
žil svoj kruhek pri odvetniku,
drugi pa pri beležniku.

Zahajala sta večkrat, morda ce-
lo prevečkrat v županovo gostil-
no, ali ostajala vedno v prvi sobi,
dobro vedoč, da bi ju "gospoda"
pisano gledala med sabo. Le ka-
dar je napravila čitalnica veselje
ali izlet, takrat sta slekla svo-
je navidezno skromnost in sedela
k mizi med uradnike, kajti zave-
dala sta se svojih vrlih.

Jože Lisjak je bil namreč po sa-
mo-svoji sodbi izvrsten igralec in de-
klamator, Jaka Suša pa edini te-
norist čitalniški. Da bi onadva
odpovedala svoje moči, pripravila
bi odbor v neprijetno sadrogo, iz
katere bi se jedva izmočal. To
so vedeli društveniki in o prili-
kah, ko je bilo treba naših prija-
teljev, jako prijazno občevali z
njima.

Tisti večer sta sedela torej v
družbi županovega sina ter se
skrivnostno z njim pogovarjala.
Časih je ušel kateremu izmed tro-
jice pogled v sosedno "gospod-
sko" sobo, kjer je v znani nam
družbi sedel leknar Stipko Zga-
ga in se zadovoljno smehljaj, ne
čuteč dvotipov, katere so zbijali
sopivci njegovi o njem.

A še zadovoljine se je sme-
ljala naša tojica v prvi sobi, vi-
deč, kako nenavadno tekne danes
leknariku pišaja.

Bilo je že ponoč v noč, ko je s
poslednjimi gosti odšel tudi Stip-
ko Zgaga od županovih. V pre-
cejšnji meri zaužitno vino mu je
razžarilo lice in oslabilo že itak
slabotne noge.

Kmalu za njim je odšla tudi naša
trojica.

Bila je jasna, a brezmesna
noč. Na nebu so utripali blede
žarki nebrojnih zvezd. Zgaga pa
ni videl niti zvezd niti njih ble-
dih žarkov; kolikor se mu je pač
dalo, hitel je, da čim prej položi
težko svojo glavo na mehko bla-
zino.

Srečno je prijadral do jedno-
nadstropne hiše sredi trga. Ko
pa je baš nekako nerodno vtikal
ključ v ključavnico, začul je za
sabo moški glas.

"Dober večer, gospod Zgaga!"
nagovoril je ozirajo se leknarika
Jože Lisjak, ki ga je s Sušo ves
čas sledil.

"Lahko noč!" zamrmal je le-
knar ježno in hotel stopiti v hi-
šo.

"Ne tako naglo, gospod leknar-
nik!" odvrnil je Lisjak z zamolk-
lim in slovenskim glasom. "Stva-
ri so nad zemljo in pod zemljo,"
pravi Goethe."

Omeniti moramo, da je imel Li-
sjak slabo navado, v slovenskih
trenutkih ali kadar je bil nekoli-
ko vinjen, citirati, in sicer, kar je
bilo v slabi navadi najslabše, na-
pačno citirati izreke imenitnih pi-
sateljev.

Izreki in pisatelji so se mu na-
preč v teku let tako pomešali v
glavi, da jih je navadno zamenja-
val.

—, o katerih se naši neumni
pameti niti ne sanja ne. In tako
se tudi vaši pameti ne sanja, da
se morate jutri dvo-bo-je-
va-ti!"

Polagoma je izrekel poslednjo
besedo ter bistro opazoval, kak-

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

šen vtisek je napravila na leknar-
nika.

Zgaga je plašno gledal. Prav
tako gleda zajec, kadar ga podi-
jata psav.

"Dvo-bo-je-va-ti? — Jaz!

— Čemu?" vpraševal je z drhte-
čim glasom.

"Da, vi nihče drugi," odgovori-
l je pisar z radostjo opazujoč
bojazen in zadrego Stipkovo.

"Toda tu ni mesta, da bi govorili
o takih stvarih; izvolite naju ve-
tati v svojo sobo!"

Zgaga je molče to storil.

Ko so stopili v sobo in je leknar-
nik prižgal luč in ponudil nepri-
jetnima gostoma sedeža, začel je
zopet Jože Lisjak s svojim za-
molkljim glasom:

"Oprostite, gospod leknarnik,
da vas tako pozno v noč motiva
ter vam krativa potrebno spa-
nje—"

Zgaga je nekaj mrmral, češ, da
ni spanja potreben, in se mrzlično
presedel v mehkem fotelju.

In res ga je minil ves zaupaneč.
Bil pa je smrtnobled.

(Dalje prihodnjšč.)

KJE SE NAHAJA ROJAK

Anton Pugel, doma iz vasi Gorno
Grčevje, fara St. Peter pri Novem
Mestu. Pred 18 leti je bil pri meni
v Bridgeportu, Ohio, a potem ni-
sem več čul o njem. Če kdo ve za
njegov naslov prosim, da mi to
naznani, ako bo pa sam ta oglaš-
čital, naj se nemudoma javi meni,
poročati mu imam zelo važne
stvari iz starega kraja, gre se
v njegovo korist. John Oršar, R. F.
D. 2, Box 86, Bridgeport, Ohio.

RAD BI IZVEDEL

za mojega brata Rudolf Prevec.
Pred 3 leti sva bila skup v Cali-
forniji sedaj ne vem, kje je. Pro-
sim ga, naj se oglaš. Jacob Pre-
vec, Park Co., P. O. Jardine,
Mont. (Adv.)

GOLŠA

Golša vseh vrst, ki sedaj sodelujejo pri
uspešni brez nade, belinice in posušeni
belinice, a tole izredno evropskih smet-
nikov v Mardol Laboratory. Priporočamo
od svetovnih znamenitih zdravnikov. Stotine
navadnih pisem brez nade. Ne ob-
pustite! Ne sočrana, sodelujejo v uspešni,
pišite po naslovu: MARDOL LABORATORY, 1725
N. Kedzie Ave., Dept. 2225, Chicago, Ill.
Pisite še danes, odločite se hitro.

MARDOL LABORATORY,

1725 N. Kedzie Ave., Dept. 2225, Chicago, Ill.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Hrbtena bol

je predznak obistne nepravil-
nosti. Pomaga naravi popra-
viti obstoječi nered, ter olajša
bolečine v hrbtu vsled obistne
nepravilnosti.

SEVERA'S
LEDSYL

ki je izvrsten stimulans za le-
dice. Pomaga naravi popra-
viti obstoječi nered, ter olajša
bolečine v hrbtu vsled obistne
nepravilnosti.

Cena 75c in \$1.25.

Zahitujte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...